

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

**Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції
з міжнародною участю**

**“ДОСЯГНЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ
ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ
СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО
ПРОЦЕСУ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ
(ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ) НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ”,**

**присвяченої 160-річчю з дня народження І. Я. Горбачевського
(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою
відеоконференц-зв'язку)**

**15-16 травня 2014 року
м. Тернопіль**

ЧАСТИНА 2

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2014

**ФОНЕТИКО-ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА КОМУНІКАЦІЙНІ ТРУДНОЦІ
ВИВЧЕННЯ ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ХІРУРГІЇ У РІЗНИХ НАЦІОНАЛЬНО-ЕТНІЧНИХ
ГРУПАХ СТУДЕНТІВ З АНГЛІЙСЬКОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ В УМОВАХ
КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ**

В. В. Ізбицький

Запорізький державний медичний університет

**PHONETIC AND LINGUISTIC PECULIARITIES AND COMMUNICATIVE DIFFICULTIES IN
LEARNING FACULTY SURGERY IN VARIOUS NATIONAL ETHNIC GROUPS OF STUDENTS
WITH ENGLISH LANGUAGE FORM OF STUDYING UNDER CREDIT AND MODULE SYSTEM**

V. V. Izbytsky

Zaporizhshya State Medical University

Вступ. Процеси європейської та загальносвітової інтеграції не оминули вищої медичної освіти. Україна визначила для себе чіткі орієнтири і пріоритети на входження в загальноєвропейський науковий та освітній простори, в останні роки значно посиливши процеси модернізації освіти, включаючи вищу медичну школу, в контексті загальноєвропейських вимог. Для реалізації основних цілей Болонського процесу до викладачів пред'являються особливі вимоги, які дозволять студенту домогтися основних цілей, підвищення якості та конкурентоспроможності медичної освіти та успішного працевлаштування в умовах глобального ринку праці. Міжнародна акредитаційна система дозволила багатьом вищим навчальним закладам сертифікувати свої дипломи за межами власної країни і видавати їх студентам, які успішно їх закінчили, з Африканського континенту, Євразії, Південної Америки. Настільки велика географія, природно, накладає і мовний відбиток на можливість вільного спілкування між викладачем і студентами, які прибули з Нігерії, Індії, Малайзії, Індонезії, Пакистану, Перу, Чилі та ін. Для кожної країни окремо, система освіти має свої унікальні коріння, які обумовлені духовною та матеріальною сферами минулого і сьогодення. Тому, з одного боку, при реформуванні вищої медичної школи повинні бути враховані пріоритети збереження різноманітних національних систем освіти, з іншого, виникає потреба в певній стандартизації вимог, знань, навичок і умінь студентів. Дисципліна в умовах кредитно-модульної системи структурована на модулі, як закінчена частина навчальної програми, яка реалізується відповідними формами організації навчального процесу і закінчується проведенням підсумкового модульного контролю. Дана модель навчального процесу вимагає відповідних сучасних механізмів реалізації, визначення якості отриманих знань. Тим не менш на клінічних кафедрах, необхідно відзначити основну роль практичних навичок і умінь, як інтегративного показника можливостей майбутнього фахівця для вирішення завдань їх професійної діяльності, ось чому розмовна форма спілкування на кафедрах клінічного профілю повинна бути доступна як для викладача, так і для студента.

Основна частина. Англійська форма викладання факультетської хірургії була розпочата в 2004 році. За майже десятирічний період викладання англійською мовою в умовах кредитно-модульної системи колектив кафедри зіткнувся з низкою особливостей, і насамперед труднощів, у проведенні навчально-педагогічного процесу в групах англійських студентів і запропонував комплекс заходів, спрямованих на їх, на нашу думку, успішне і логічне розв'язання. Однією з перших особливостей організації навчального процесу англійською мовою є вільне володіння англійською мовою викладачів і студентів. Викладацький склад кафедри зобов'язаний володіти не тільки спеціальною медичною термінологією, а й володіти розмовною формою спілкування, щоб доступно пояснити студенту, який вперше зіткнувся з новими термінами, їх значення, пояснити механізми розвитку того чи іншого симптому. Удосконалення мовної практики професорсько-викладацький склад реалізує через курси англійської мови, на яких викладачі можуть підвищити свій кваліфікаційний рівень, так само як і індивідуальні заняття, які не мають спеціальної, професійної спрямованості. На наш погляд, рішенням цієї проблеми може бути створення спеціалізованих груп навчання викладачів клінічних кафедр на базі кафедри мовної підготовки ВНЗ, де вивчення або вдосконалення мовної практики проходять у викладачів однакових або близьких за напрямом медичних спеціальностей.

Залишається відкритим питання базової мовної підготовки студентів, що вступають до вищих навчальних закладів. Основи англійської підготовки, пов'язані з фонетикою, артикуляцією, вимовою, базуються на фонетико-мовних особливостях тих країн, де проживають студенти. Ці особливості

створюють певні труднощі в розумінні, іноді навіть зовсім простих слів чи словосполучень, які відносяться до розмовної форми спілкування. Рішенням цієї проблеми, на наш погляд, може стати співбесіда співробітників кафедри мовної підготовки ВНЗ та новоприбулих студентів. Цей захід в стислі терміни дозволить визначити базовий рівень мовної підготовки студентів та визначити декретовані групи. Якщо говорити про комплексне вирішення цієї проблеми, то на наш погляд, продовження навчання і вдосконалення англійської форми спілкування значно більш переважно, ніж навчання іноземних студентів, зовсім новим в їхній мовній практиці мовам, такі як російська або українська. Формування однакових, за національним принципом, англійських груп студентів, значно спрощує мовну адаптацію викладача, дозволяючи за відносно короткий проміжок часу пристосуватися до фонетичних, артикуляційних особливостей даної етно-національної групи.

Наступним та на наш погляд, дуже важливим кроком у встановленні взаєморозуміння між викладачем і англійським студентом є використання міжнародної медичної мови. Навчання студентів початкових курсів латинської мови істотно полегшить надалі розуміння і трактування медичної термінології.

Висновки: 1. Визначення вихідної мовної підготовки студентів з англійською формою навчання на кафедрі відповідного профілю у ВНЗ дозволить визначити фонетичні, артикуляційні особливості різних етно-національних груп студентів і виправити їх на відповідних заняттях з англійської мови, тим самим значно швидше адаптувати студента до вітчизняних фонетико-лінгвістичних особливостей.

2. Організація однакових за національним принципом груп дозволить викладачеві швидше адаптуватися до лінгвістичних особливостей даної групи, що в умовах проведення короткочасних циклових занять є пріоритетним напрямком у встановленні взаєморозуміння між викладачем і студентами.

3. Використання міжнародного медичного язика, значно спрощує розуміння етіології, патогенезу, клінічного перебігу, виникаючих ускладнень і лікування хірургічної патології, розширюючи можливості практичних навичок та умінь англійських студентів.

Література

1. Вища освіта України і Болонський процес / За ред. В.Г. Кременя.– Тернопіль, 2004.
2. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес // Освіта України.-2004.-№60-61.
3. Бабак М.І. Формування особистості медика третього тисячоліття // Медична освіта.-2002.-№1.-С.49-50.
4. Василюк В.М., Кравчук Н.В., Василюк В.В. Основи клінічного мислення // Медична освіта.-2004.-№3-4.-С.33-36.

УДК 616.1/4-07:378.147]:378.4:61(477.85-25)БДМУ

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА ПРИ ВИВЧЕННІ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ У БУКОВИНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Т. О. Плащук, О. П. Микитюк

Буковинський державний медичний університет

METHODOLOGICAL ASPECTS OF ORGANIZATION OF STUDENT'S INDEPENDENT WORK WHEN LEARNING PROPEDEUTICS OF INTERNAL DISEASES IN BUKOVINIAN STATE MEDICAL UNIVERSITY IN MODERN CONDITIONS

Т. О. Plashchuk, O. P. Mykytyuk

Bukovinian State Medical University

Резюме. Розглянуто важливість самостійної роботи у професійному становленні майбутнього лікаря. Висвітлено особливості самостійної роботи студента на кафедрі пропедевтики внутрішніх хвороб Буковинського державного медичного університету при вивченні однойменної дисципліни.

Ключові слова: самостійна робота, пропедевтика внутрішніх хвороб.

Summary. Importance of student's independent work in professional growth of future physician is discussed. Peculiarities of student's independent work at department of Propedeutics of Internal Medicine when learning homonymous subject are highlighted.

Keywords: independent work, propedeutics of internal medicine

<i>В. В. Ізбицький</i> ФОНЕТИКО-ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА КОМУНІКАЦІЙНІ ТРУДНОЩІ ВИВЧЕННЯ ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ХІРУРГІЇ У РІЗНИХ НАЦІОНАЛЬНО-ЕТНІЧНИХ ГРУПАХ СТУДЕНТІВ З АНГЛІЙСЬКОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ .. 117	
<i>Т. О. Глазук, О. П. Микитюк</i> МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА ПРИ ВИВЧЕННІ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ У БУКОВИНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ 118	
<i>Т. І. Ілляш</i> ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА КАФЕДРІ НЕВРОЛОГІЇ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ 122	
<i>О. Ю. Іоффе, М. М. Стець, В. М. Мелін, В. М. Перепадя, Т. М. Галига</i> ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 123	
<i>І. П. Кайдашев, О. А. Борзих, Н. І. Дігтяр, Н. Д. Герасименко, А. В. Лавренко, І. А. Мормоль, Л. Г. Савченко, Л. Г. Селіхова, М. С. Расін</i> ВПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ ВНУТРІШНІМ ХВОРОБАМ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ 129	
<i>М. А. Карлійчук</i> ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ОФТАЛЬМОЛОГІЇ СТУДЕНТАМ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ» В КОНТЕКСТІ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ 131	
<i>Н. М. Каспрук, Г. Д. Коваль</i> МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ ЗАНЯТТЯ З КЛІНІЧНОЇ ІМУНОЛОГІЇ ТА АЛЕРГОЛОГІЇ СТУДЕНТАМИ V КУРСУ 132	
<i>І. П. Катеренчук</i> ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА МОТИВАЦІЙНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ 133	
<i>Н. В. Кизима, О. С. Круть, О. А. Радутна, В. Я. Підкова</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ НА ПЕДІАТРИЧНІЙ КАФЕДРІ 136	
<i>Д. Д. Кіндій, П. А. Гасюк, Н. В. Гасюк, В. Д. Кіндій, Д. В. Калашніков</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТА «ПРОПЕДЕВТИКА ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ 137	
<i>О. В. Кірсанова, І. А. Соколовська, Н. Г. Гончарова, А. К. Єрєміна</i> ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «МАГІСТР» ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА» 139	
<i>В. А. Клименко, А. І. Кожем'яка, Т. В. Сіренко, В. П. Кандиба, О. Н. Плахотная</i> ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ПЕДІАТРИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ 143	
<i>О. П. Кобрин, С. С. Романишин, В. І. Герелюк, Н. І. Кукурудз, Н. М. Павелко</i> ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ВИПУСКНОГО КУРСУ НА КАФЕДРІ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ 145	
<i>О. Л. Ковальчук, В. В. Твердохліб, А. І. Мисак, С. О. Нестерук</i> ФАХОВА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ З КУРСУ УРОЛОГІЇ В УМОВАХ КРЕДИТНО- МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ 146	
<i>П. С. Ковальчук, М. В. Гасько, С. В. Тулюлюк</i> ВИКЛАДАННЯ ТРАВМАТОЛОГІЇ ТА ОРТОПЕДІЇ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ 148	